

NEXT GEN

Smart ARITC : Next-Gen Innovation Learning And Community Hub

S

M

A

R

T

ARITC

การจัดการองค์ความรู้

กลไกการบริหารจัดการ ทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน รำนโตนย้อนรอย สงครามโลก

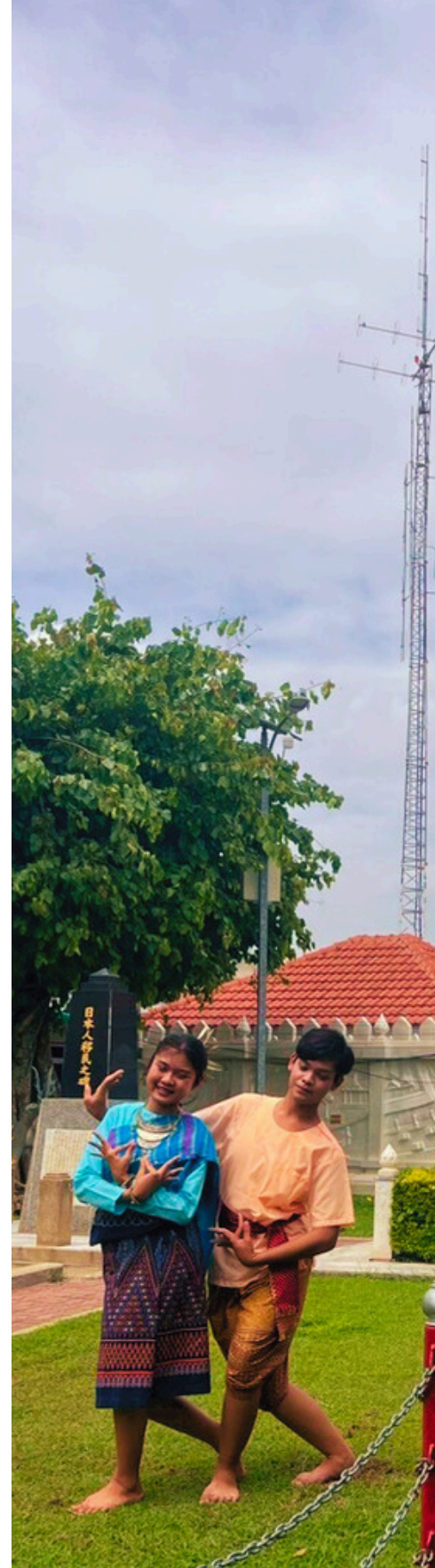
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

<https://library.tru.ac.th>

2025

รำไท่นย้อนรอย สงครามโลกครั้งที่ 2

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ตำบลแก่งคอย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ข้อมูลติดต่อ

กลุ่มการแสดงพื้นบ้านรำไท่น
ย้อนรอยสงครามโลก จังหวัดสระบุรี

วัดแก่งคอยร่วมกับโรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง โทร. 095-5135295

CONTENT

<u>บทสรุปผู้บริหาร</u>	02
<u>ประวัติความเป็นมา</u>	03
<u>บุคลากร (หน้าที่)</u>	04
<u>ผลิตภัณฑ์/ผลผลิต หรือบริการหลัก</u>	05
<u>จุดเด่นของพื้นที่</u>	06
<u>องค์ความรู้ ที่สามารถถ่ายทอดสู่ชุมชน</u>	07
<u>รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้</u>	08
<u>ประสบการณ์/รางวัล/ความภูมิใจ</u>	10
<u>ข้อมูลการติดต่อ</u>	11
<u>ภาพกิจกรรม</u>	12

บทสรุปผู้บริหาร

รำโทน เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่สืบทอดมาช้านานในชุมชน และมีการนำการละเล่นพื้นบ้านรำโทนเข้ามาประกอบในการดำเนินกิจกรรมตามประเพณีต่าง ๆ ในชุมชนอยู่เสมอ ซึ่งชุมชนบ้านสีทาใต้ ตำบลสองคอน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน รำโทนบ้านสีทาใต้มีมาตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งในสมัยนั้นมีทหารมาตั้งฐานอยู่ที่อำเภอแก่งคอย ด้วยมีเส้นทางการคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ คือ สถานีรถไฟแก่งคอย และแม่น้ำป่าสักที่เป็นเส้นทางสัญจร การรำโทนจะมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองแบบชาวบ้านสีทาใต้ เรียกกลุ่มรำโทนของตนเองว่า “กลุ่มรำโทนร่วมใจไทยสีทา”

รำโทนบ้านสีทาใต้เป็นกิจกรรมที่แสดงถึงความร่วมมือและความสามัคคีของคนในชุมชน เป็นการรวมตัวกันทำกิจกรรมที่ไม่เน้นเรื่องรายได้ในทางเศรษฐกิจ แต่เน้นการสร้างความสุขและสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ในกิจกรรมนี้ ผู้คนจะมีบทบาทที่แตกต่างกัน บางคนเป็นผู้รำ บางคนเป็นผู้ร้อง และมีผู้ตีโทนเพื่อสร้างจังหวะเพลง โดยผู้ตีโทนนั้นมีจำนวนจำกัด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของบทบาทแต่ละคนในการร่วมสร้างสรรคกิจกรรมนี้ นอกจากนี้ การแสดงรำโทนยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนนั้น ทำให้เกิดความผูกพันและความรักใคร่สามัคคี เป็นการรักษาและส่งต่อมรดกทางวัฒนธรรมให้กับคนรุ่นหลัง

โครงการ การสำรวจ เก็บรวบรวม วิเคราะห์ศักยภาพการใช้งานทรัพยากรชุมชน และจัดทำองค์ความรู้ และกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาบริหารจัดการทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน คณะทำงานได้เก็บรวบรวมข้อมูลรำโทนชุมชนบ้านสีทาใต้ เพื่อจัดทำรวบรวมเป็นแหล่งการเรียนรู้ในจังหวัดสระบุรี ให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งการเรียนรู้ระดับประเทศต่อไปในอนาคต

ประวัติความเป็นมา

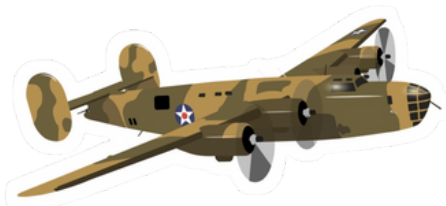
“...เพลงแก่งคอยนี้น่าจะแต่งขึ้นตั้งแต่การเล่นรำโทนรุ่นก่อน ๆ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 สมัยนั้น เมืองแก่งคอยเป็นเมืองท่ามีการขนส่งทางน้ำ คือ ผ่านทางแม่น้ำป่าสัก และทางบก คือ การขนส่งทางรถไฟ มีทหารไทยและทหารญี่ปุ่นมาตั้งค่ายกันเป็นจำนวนมาก ทหารญี่ปุ่นใช้เป็นเมืองท่าในการลำเลียงพลบางครั้ง ฝ่ายตรงข้ามก็มาทิ้งระเบิดก็จะมีความเดือดร้อนเป็นสัญญาณให้หลบภัยครั้งหนึ่งมีเครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดใหญ่ ของฝ่ายสัมพันธมิตรมาทิ้งระเบิดบริเวณวัดแก่งคอยซึ่งอยู่ใกล้กับสถานีรถไฟแก่งคอย แต่ลูกระเบิดนั้นเกิด ด้านไม่ระเบิด ทำให้ชาวแก่งคอยรอดตายจากระเบิดครั้งนั้นไปได้หลายคน และชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นเพราะ บารมีของหลวงพ่อลาเจ้าอาวาสของวัดแก่งคอย ซึ่งเป็นที่นับถือของชาวแก่งคอยท่านได้แผ่บารมีช่วยชาวแก่งคอยเอาไว้...” เพลงแก่งคอยนั้นได้ถ่ายทอดเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีได้ และเพลงนี้มักจะนำมาใช้ร้องในการแสดงประกอบการแสดงแสง สี เสียงในงานแก่งคอยย้อนรอยสงครามโลก ซึ่งเป็นงานประจำปีของอำเภอแก่งคอยนั่นเอง

Milestones

2488

2 เมษายน ค.ศ. 1945
เครื่องบินทิ้งระเบิด B-24
ทิ้งระเบิดลงที่อำเภอ
แก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ปัจจุบัน

งานรำลึกสงครามโลกครั้งที่ 2 อำเภอแก่งคอย
จังหวัดสระบุรี
2 เมษายน ของทุกปี

บุคลากร (หน้าที่)

**พระครูประกาศ์วรญาณ
(ทรัพย์ ญาณวโร)**

เจ้าอาวาสวัดแก่งคอย

ให้การสนับสนุนสถานที่ และ
อำนวยความสะดวกกิจกรรมรำลึก
สงครามโลกครั้งที่ 2

นายสมชาย วรกิจเจริญผล

นายกเทศมนตรีเมืองแก่งคอย

ให้การสนับสนุนงบประมาณ สถานที่
และอำนวยความสะดวกกิจกรรมรำลึก
สงครามโลกครั้งที่ 2

นางสาวนาตยา หวังมัน

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ให้การสนับสนุนงบประมาณ สถานที่
และอำนวยความสะดวกกิจกรรมรำลึก
สงครามโลกครั้งที่ 2

ครูสรลีย์ จันทรศร

ครูผู้ประสานงานชุดการแสดง

ครูนาพิพัฒน์ พดุงสุกธี

ครูนาฏศิลป์ ผู้ฝึกสอนชุดการแสดง

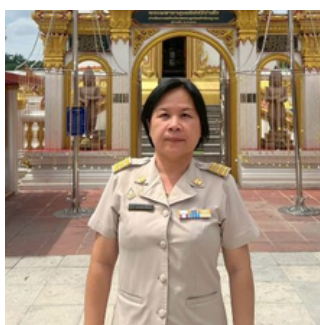
ครูณพวรรณ มาอยู่

ครูดนตรีไทย ผู้ฝึกสอนชุดการแสดง

นางณัฐวรียา วรณจักร์

รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล
บ้านม่วง

ครูมณฑิตา ไชยานะ

ครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษาฯ

ครูอัจฉริวรรณ ประดิษฐ์วงษ์

ครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษาฯ

ผลิตภัณฑ์/ผลผลิต หรือ บริการหลัก

งานรำลึกย้อนรอยสงครามโลกครั้งที่ 2 อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี นั้นมีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในวันที่ 2 เมษายน นับตั้งแต่เหตุการณ์เครื่องบินทิ้งระเบิด B-24 มาทิ้งระเบิดบริเวณอำเภอแก่งคอย ในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2488

การสาธิตการแสดงรำโทน

สักการะถ้ำนาคา วัดแก่งคอย

การแสดงแสงสีเสียงรำลึก
สงครามโลกครั้งที่ 2

มหรหรณ์ร้านค้าในชุมชน
ท้องถิ่นที่มีสินค้าต่าง ๆ
มากมาย

จุดเด่นของพื้นที่

งาน "แก่งคอยย้อนรอยสงครามโลก" เป็นงานประจำปีที่สำคัญของอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งจัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทิ้งระเบิดที่เมืองแก่งคอยในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2488 ซึ่งส่งผลให้เกิดความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงทั้งชีวิตและทรัพย์สินของชาวแก่งคอยและทหารญี่ปุ่น

จุดเด่นของงานนี้ ได้แก่:

1. การรำลึกและเรียนรู้ประวัติศาสตร์

- พิธีรำลึกถึงผู้เสียชีวิต: งานนี้จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงผู้ที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่น มีพิธีทำบุญและวางพวงพริ้วที่อนุสาวรีย์บรรจักษ์ผู้เสียชีวิต ณ วัดแก่งคอย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์และบทเรียนจากสงคราม
- การแสดงแสง สี เสียง และสื่อผสม: ถือเป็นไฮไลท์สำคัญของงาน ที่บอกเล่าเรื่องราวความรุ่งเรือง ความรัก ความพลัดพราก และความเศร้าโศกในอดีตของเมืองแก่งคอยในช่วงสงครามโลก โดยมีการจำลองเหตุการณ์ที่ระเบิดด้วยเทคนิคพิเศษ เช่น โดรนและการแสดงพลุที่น่าตื่นตาตื่นใจ

2. บรรยากาศย้อนยุคและกิจกรรมทางวัฒนธรรม

- การแต่งกายย้อนยุค: ผู้เข้าร่วมงานจำนวนมากนิยมแต่งกายด้วยชุดย้อนยุคสมัยสงครามโลก เพื่อสร้างบรรยากาศและร่วมย้อนรำลึกถึงวันวาน
- ตลาดย้อนยุคโบราณ: มีการจำลองบรรยากาศตลาดเก่าแก่ จำหน่ายอาหารคาวหวาน ขนมไทยโบราณ และสินค้าพื้นเมือง
- การแสดงศิลปวัฒนธรรม: มีการแสดงดนตรีพื้นบ้าน การขับกลอน และการแสดงวัฒนธรรมต่างๆ ที่เสริมสร้างบรรยากาศความเป็นไทย

3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจท้องถิ่น

- การออกร้านจำหน่ายสินค้า OTOP และสินค้าพื้นเมือง: ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของชุมชน
- การท่องเที่ยวทางรถไฟ: บางครั้งมีการจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น การนั่งรถไฟมิตรภาพจากกรุงเทพฯ ไปยังแก่งคอย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสบรรยากาศการเดินทางในอดีตและเชื่อมโยงกับการเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญทางการขนส่งของแก่งคอย
- เยี่ยมชมสถานที่สำคัญ: นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมวัดแก่งคอย กราบขอพรหลวงพ่อลา อดีตเจ้าอาวาสวัดแก่งคอย และเยี่ยมชมถ้ำนาคา ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและศาสนาในบริเวณใกล้เคียง

องค์ความรู้ ที่สามารถ ถ่ายทอดสู่ชุมชน

กลไกความร่วมมือระหว่างเทศบาลเมืองแก่งคอยกับประชาชนในการจัดการเรียนรู้ของ
ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแก่งคอยให้เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประวัติศาสตร์ของแก่งคอย

“แก่งคอย” จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ ด้วย
ชัยภูมิของพื้นที่ดังกล่าวเป็นปากทางเข้าสู่ภาคตะวันออก
เฉียงเหนือจากภาคกลาง กองคาราวานนักเดินทางจำ
ต้องรอนแรมผ่านป่าใหญ่ที่ชื่อว่า ‘ดงพญาไฟ’ หลายครั้ง
ที่กองคาราวานต้องเสียชีวิตระหว่างเดินทางด้วยไข้ป่า
หรือไม่ก็ถูกปล้นฆ่า เมื่อมีผู้คนถูกพรากชีวิตในบริเวณนี้
กันมาก อีแร้งจึงมักมาชุมนุมเพื่อกินซากศพ
ก่อนจะถูกเรียกกร่อนมาเป็นแก่งคอยในปัจจุบัน

วัดแก่งคอย

วัดแก่งคอยตั้งอยู่ติดกับตลาดเทศบาลใจกลาง
เมืองแก่งคอย เป็นศูนย์รวมจิตใจชาวเมืองแก่งคอย
สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2330 หรือราวต้นยุครัตนโกสินทร์
และเป็นเจกเช่นชื่อเมือง แต่เดิมวัดแห่งนี้มีชื่อว่า ‘วัดแร้ง
คอย’

อนุสรณ์สถานสงครามโลกครั้งที่ 2

วัดแก่งคอยเป็นที่ศรัทธาของชาวแก่งคอยมาช้านาน โดยเฉพาะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ในวันที่ 2
เมษายน พ.ศ. 2488 จึงมีการส่งเครื่องบินทิ้งระเบิด
B24 ทิ้งเมือง ส่งผลให้บ้านเรือนเสียหายเป็นจำนวนมาก
อย่างไรก็ตาม ระเบิดที่ตกลงมาที่วัดแก่งคอยกลับไม่
ทำงาน ชาวบ้านจึงเชื่อกันว่าเป็นอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวง
พ่อลา ซึ่งทำให้ชาวบ้านที่หนีระเบิดมาหลบในวัดรอดชีวิต

สถานีรถไฟชุมทางแก่งคอย

ด้วยทำเลที่อยู่ปากทางเข้าภาคอีสานของไทย
กระทั่งก่อนมีการสร้างทางรถไฟในสมัยรัชกาลที่ 5
อำเภอแก่งคอยยังถือเป็นทางแยกสำคัญของการสัญจร
ทางน้ำที่สามารถเชื่อมไปทางฝั่งตะวันออกและภาคเหนือ
ได้ โดยเฉพาะบริเวณหน้าวัดแก่งคอยที่เป็นที่ตั้งของเกาะ
แก่งตามลำน้ำอันเป็นที่มาของชื่อแก่งคอย

ตลาดทำน้ำแก่งคอย

หากอยากเห็นภาพเมืองแก่งคอยในอดีตที่ใกล้เคียง
ที่สุด แนะนำให้เดินจากตลาดสดเทศบาลแก่งคอยมาทาง
แม่น้ำป่าสัก ผ่านตลาดลาว และเลี้ยวซ้ายไปอีกหนึ่งล๊อค
จะพบซอยเล็กๆ ที่เรียงรายด้วยอาคารไม้สูงสองชั้นสอง
ข้างทาง นั่นคือตลาดทำน้ำแก่งคอย อดีตศูนย์กลาง
ความเจริญของเมืองในยุคที่ผู้คนยังสัญจรด้วยทางเรือ
เป็นหลัก

รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้

About

“...กิจกรรมรำไท่นแก่งคอยย้อนรอยสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นกิจกรรมนันทนาการที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับชุมชนอีกด้วย”

เนื้อหาการเรียนรู้

- ชมการแสดงแสงสีเสียง ย้อนรำลึกประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญของโลกและความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของชาวแก่งคอย ในวันที่ 1 - 2 เมษายน ของทุกปี
- กราบบังคมทูลขอพรจาก พระธาตุเจดีย์ศรีป่าสัก และเที่ยวชมถ้ำนาคา วัดแก่งคอย
- ชมการแสดงดนตรี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะรำไท่นของหมู่บ้านสีกา
- ชม ชิม ช้อป ณ ชุมอาหาร ถนนคนเดิน หอการค้าแก่งคอย ร้านจำหน่ายที่มาจัดจำหน่ายสินค้า OTOP สินค้าพื้นเมืองที่น่าสนใจต่าง ๆ ของท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

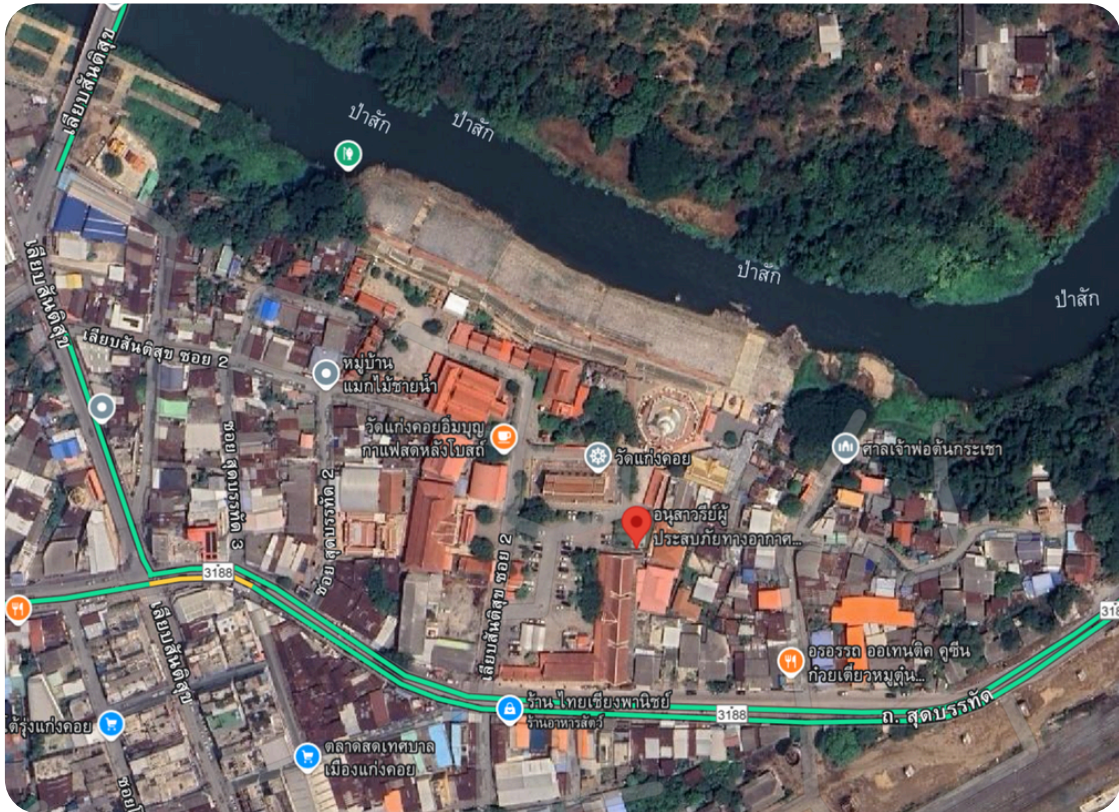
ประสบการณ์/รางวัล/ ความภูมิใจ

งานประจำปีของจังหวัดสระบุรี

ย้อนรำลึกประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญของโลกและความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของชาวแก่งคอย พบกับกิจกรรมมากมาย อาทิ การแสดงแสงสีเสียงเรื่องราว “เมืองแก่งคอยย้อนรอยสงครามโลกครั้งที่ 2”, การออกร้านจำหน่ายสินค้า OTOP สินค้าพื้นเมือง อาหารคาวหวานแบบโบราณ, การประกวดธิดาย้อนยุคเมืองแก่งคอย, การแสดงดนตรีและศิลปวัฒนธรรม พร้อมเชิญชวนนักท่องเที่ยวร่วมแต่งกายย้อนยุคเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศภายในงาน

ข้อมูลการติดต่อ

วัดแก่งคอย 318 ซ. สดบรรทัด 1 ตำบล แก่งคอย
อำเภอแก่งคอย สระบุรี 18110

banmuang_kaengkhoi@hotmail.com

เพจ ประชาสัมพันธ์โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง

[095-5135295](tel:095-5135295)

บรรยากาศสาธิตการแสดงรำไท่

บรรยากาศของวัดแก่งคอย

บรรยากาศงานรำลึกสงครามโลกครั้งที่ 2

**สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี**

<https://library.tru.ac.th>